

0

MIJN PLEK IN DE PIKORDE

Ter inleiding

Er bestaat een rangorde in het Nederlandse culturele leven, zo heb ik ontdekt in mijn dertig jaar als professioneel schrijver en cabaretier.

Een schrijver staat namelijk boven een cabaretier. Ook al verdient de cabaretier doorgaans veel meer geld, heeft hij veel meer publiek en naamsbekendheid: in onze calvinistische cultuur van het Woord legt hij het af tegen de schrijver.

Een auteur die voor een lezing wordt gevraagd, bijvoorbeeld, wordt doorgaans opgehaald van het station en krijgt de vraag wat hij blijft voor de lunch. De cabaretier daarentegen krijgt een lijstje met theaters van zijn impresario, en moet zich zelf maar melden bij de artiesteningang.

Nog een voorbeeld: bijna elke geslaagde cabaretier brengt een boek uit, maar geslaagde schrijvers maken nóóit een cabaretvoorstelling.

Ook ikzelf ben al lang geleden opgehouden met mijn cabaretvoorstellingen. Terwijl ik niet eens zo heel erg geslaagd ben, als schrijver. Ik mag dan vijftientig boeken hebben geschreven en daar al een kwarteeuw lang van kunnen leven, maar ook tussen schrijvers onderling is sprake van een rangorde. De kinderboekenschrijver (zoals ik) bungelt ergens onderaan. Lager dan de thriller maar nog net boven de streekroman, geloof ik.

Met die positie kan ik prima leven. Op de nogal tactloze, maar zeer regelmatig gestelde vraag ‘En, ga je ook een keer een *echt* boek schrijven?’ antwoordde ik altijd met een vrolijk en welgemeend ‘Zeker niet!’

Maar nu heb ik het toch gedaan. Een ‘echt’ boek gemaakt, een grote-mensen-boek. Het is weliswaar een boek waarin wat te lachen valt, dus het staat lang niet zo hoog als een *literair* grote-mensen-boek, maar het is wel een boek met een serieus onderwerp.

Het gaat namelijk over mijn bos, een heel klein bos-in-aanbouw dat de Dassenhof heet. Het gaat dus over de Natuur, over Ecologie en omdat de Dassenhof een *voedselbos* is, gaat het ook over Landbouw. En dat wil tegenwoordig automatisch zeggen: over Politiek.

Even voor de duidelijkheid: ik heb dit boek niet geschreven om te stijgen in de schrijvers-pikorde. Ik heb het geschreven omdat ik – naarmate ik meer te weten kwam over Landbouw en Natuur en Politiek – steeds nijziger werd.

Veel mensen zijn nijdig over deze onderwerpen, en op social media schelden ze elkaar enthousiast de huid vol.

Dat zou ik ook wel eens willen doen!

Maar, ja, het komt er niet van. Want er komen dan altijd vanzelf een paar grappen bij me op, en ook anekdotes en feitjes en nuances en voor je het weet is je vileine tweet twintigduizend woorden lang.

Dan kun je er net zo goed een kaft om doen en het een boek noemen. Dat heb ik dus gedaan en het werd dit boek: *De Klootzakkenboom*. Als je heel goed kijkt zie je in de titel nog een scheldwoord terug; dat is alles wat er over is van de oorspronkelijke tweet.

Ik heb een ietwat stuiterig brein, dus de hoofdstukken van het boek zijn een soort columns geworden die alle kanten op lijken te springen. Maar ik beloof plechtig: uiteindelijk gaan ze allemaal over mijn voedselbos. Er zit zelfs, als je goed zoekt, een soort *lijn* in het hele boek. Eerst vertel ik waarom ik ermee begonnen ben een voedselbos aan te leggen. Daarna leg ik uit waarom het nodig is om alternatieven te zoeken voor de gewone landbouw én in hoeverre voedselbossen een alternatief zijn – over allebei die zaken geef ik een eerlijk verhaal, dus aan het eind van dat deel heb ik waarschijnlijk geen enkele vriend meer over. Wie echter doorleest krijgt nog wat voorbeelden van hoe je dat nou eigenlijk doet, een voedselbos maken.

Ik vertrouw erop, beste lezer, dat *jij* een van degenen zult zijn die tot het eind toe doorleest. Want *jij* bent – voor zover ik het kan inschatten – onbevooroordeeld en je durft elke waarheid onder ogen te zien. Bovendien lijkt je me bovengemiddeld intelligent, met een groot gevoel voor humor. Heb ik dat goed gezien?

Dacht ik al. Ik ben blij dat te horen. Want voor jou, en mensen zoals jij, is dit boek bedoeld.

1

Ananas comosus (hier afgebeeld na de apocalyps)

HOE MIJN VOORTUIN EEN ZOOTJE WERD

Over de oorsprong van mijn interesse in het
zelf verbouwen van voedsel

In mijn wijk gebeurt niet veel. Het is acht minuten fietsen naar het centrum; als je iets wilt beleven, dan ga je daar maar heen. In drie minuten ben je bij de universiteit of het ziekenhuis. Als je wilt werken, kun je dáár terecht. In de wijk zelf zijn er alleen een paar winkels voor de dagelijkse levensbehoeften: supermarktje, groenteman, bakker, drogist. En toko 'Rinus'. De toko is genoemd naar de eigenaar, die precies zo Nederlands is als zijn naam doet vermoeden. Waarom deze archetypische kaaskop een toko is begonnen in een wijk vol kaaskoppen is mij een raadsel, maar hij zit er al zeker dertig jaar, dus kennelijk was het een goed idee.

Al met al: de rustigste wijk die je je voor kunt stellen.

Het enige waar je hier last van kunt hebben is een bepaalde vorm van geluidsoverlast.

Ik bedoel niet de herrie uit het naastgelegen park, waar een voetbalstadion staat en concerten worden gegeven door bijvoorbeeld Rammstein. Daar kan ik mee leven.

Er staan twee of drie basisscholen in de buurt, dus een paar keer per dag hoor je het gejoel van spelende kinderen, maar dat bedoel ik ook niet. Natuurlijk niet, zou ik willen zeggen: wie ergert zich nou aan het geluid van spelende kinderen?

Nou, mijn buurtgenoten dus. De wijkregisseur rapporteerde verbijsterd: 'Geen enkele wijk in mijn rayon kent zó weinig overlast. Geen vernielingen, geen vechtpartijen, zelfs nauwelijks hondenpoep. Toch wordt er zeker niet minder geklaagd dan in andere wijken. Bijvoorbeeld over geluidsoverlast door spelende kinderen.'

En dat is het geluid waar ik last van heb. Het geluid van zeikende burens.

Want ze klagen niet alleen over spelende kinderen. Ze klagen ook over mij. Meer precies: over mijn voortuin, die niet aan hun hoge standaarden voldoet. Mijn voortuin is een zootje. Geen gazonnetje, geen perkjes met bloemen of rotsplanten, maar een wirwar van groeisel zonder sierwaarde, dooie stengels en afgefallen blad.

Dat is wat zij zien. *Ik* zie iets heel anders.

Ik zie dorre bladeren, waaronder lieveheersbeestjes en andere nuttige insecten kunnen overwinteren. Ik zie stengels waarin zweefvliegen hun eitjes kunnen leggen. Dat klinkt misschien goor, maar voor mij zijn zweefvliegen dierbare vrienden. Of tenminste: het zijn vijanden van mijn vijanden (ze eten bladluizen).

Verder zie ik hazelnoten, aardbeien, kruisbessen, asperges, appels, kiwi's, bramen, munt, tijm, salie, bieslook en daslook. Eetbare exoten, zoals Chinese yam en Japanse gember. En ook een paar gewone, voor de buren acceptabele tuinplanten zoals hosta's en daglelies.

De hosta en de daglelie zijn trouwens ook eetbare exoten maar dat hoeven de buren niet te weten.

Ik heb geen flauw idee waar-ie vandaan komt, mijn voorliefde voor eetbare planten.

Mijn moeder gaat er prat op dat ze uit een boerenfamilie stamt, ook al heeft ze zelf nooit op een boerderij gewoond. Ze heeft lange tijd een moestuintje gehad, maar ik zou liegen als ik beweerde dat ik daar warme herinneringen aan had. Liep ik daar als dreumes rond? Vergaapte ik mij met grote ogen aan de schoonheid van een eenvoudige Oost-Indische kers? Niet dat ik weet. Zie ik nog voor me hoe mijn moeder de keuken binnenkwam met haar armen vol groenten, die zóveel beter smaakten dan alles wat je in de supermarkt vond? Neuh. Groenten waren dingen die, nou ja, gewoon *gebeurden* terwijl ik in de woonkamer de *Donald Duck* zat te lezen.

Nee, mijn moeder heeft wel geprobeerd het mij met de papelepel in te gieten maar dat ging volkomen langs mij heen.